

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9P/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2722200818
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2022:2722200818.1

Uznesenie

Okresný súd Skalica vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. F., N.. XX.XX.XXXX, bytom ako starí rodičia, dieťa rodičov: R. R., N.. XX.X.XXXX, C. A. Ú. N. R., Ľ. XXX/X a F. F., N.. XX.X.XXXX, C. A. X., V. XXX, toho času obaja rodičia na neznámom mieste, o návrhu starých rodičov maloletého dieťaťa: P. F., N.. XX.X.XXXX P. J. F., N.. XX.X.XXXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, za účasti Okresnej prokuratúry Skalica takto

rozhodol:

I. Súd dočasne zveruje maloleté dieťa F. F., N.. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom P. F., N.. XX.X.XXXX a J. F., N.. XX.X.XXXX, obaja trvale bytom X., V. XXX, ktorí sú povinní sa sústavne a dôsledne starať o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a sú oprávnení zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej o návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti vedeným pod sp. zn. 9P/52/2022.

II. Súd ukladá matke povinnosť prispievať na maloleté dieťa F. F., N.. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

III. Súd ukladá otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa Denis Daniel, nar. 11.12.2019 sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

odôvodnenie:

1. Starí rodičia maloletého dieťaťa F. F., N.. XX.XX.XXXX sa návrhom doručeným súdu dňa 13.6.2022 domáhajú, aby súd dočasne zveril maloleté dieťa do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, a to do skončenia konania vo veci samej a zároveň aby súd uložil povinnosť otcovi a matke platiť výživné na maloletého každý sumou 30 % zo sumy životného minima. Svoj návrh odôvodnili tým, že maloletý F. je synom ich syna, ktorého má spolu s R. Ľ.. Maloletý F. je teda ich vnuk, pričom sa o neho starajú od narodenia. Matka maloletého o neho nejavila záujem, a preto starostlivosť zabezpečovala najmä stará matka, krmila ho, prebaľovala, v noci k nemu vstávala. Najskôr všetci spolu žili v spoločnej domácnosti, neskôr matka maloletého zo spoločnej domácnosti odišla a syna im nechala v starostlivosti, to robila opakovane. V januári 2022 Okresný súd Skalica zveril maloletého F. do osobnej starostlivosti otca, nakoľko matka sa o maloletého nestará, je drogovovo závislá. Aj otec maloletého F. mal problém s drogami až do narodenia syna, potom s drogami prestal. Asi v mesiaci apríl 2022 otec začal požívať alkoholické nápoje vo veľkej miere, celé víkendy prepil, utratil všetky peniaze, o maloletého sa nezaujímal. Dňa 11.6.2022 odišiel otec do Čiech za matkou maloletého F., starí rodičia nemajú vedomosť, kde sa momentálne zdržiavajú. Matka má z predošlého vzťahu šesť maloletých detí, o ktoré sa stará ich otec. Starí rodičia majú obavu, aby otec nezobral maloletého so sebou preč, nakoľko s matkou žijú záhaľčivým spôsobom života a pohybujú sa na miestach, kde sú nevyhovujúce podmienky pre vývoj

maloletého dieťaťa. Maloletý od svojho narodenia žije so starými rodičmi v ich rodinnom dome, ktorý má 3 izby, kuchyňu a sociálne zariadenie. K dispozícii majú aj prístavbu vo dvore, kde bývali, aby mal ich syn s rodinou viac priestoru. Stará matka je momentálne nezamestnaná, nakoľko musí zabezpečovať starostlivosť o maloletého F.. Starý otec pracuje v obchodnej spoločnosti Píla Hnát v Gbeloch, pričom jeho priemerný mesačný príjem je vo výške 1.200,- €. Výdavky majú 200,- € na domácnosť, čiže z príjmu starého otca vedia zabezpečiť všetko potrebné. Maloletý je na starých rodičov silno citovo naviazaný, má s nimi pekný vzťah, na svojich rodičov sa pýta veľmi zriedka.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo svojej správe z prešetrenia pomerov zo dňa 17.6.2022 uvádza, že maloleté dieťa pochádza z partnerského vzťahu F. F., N.. XX.X.XXXX P. R. R., N.. XX.X.XXXX, rodičia momentálne žijú na neznámom mieste. Maloletý F. bol rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 9P/37/2021-34 zverený do osobnej starostlivosti otca. Maloletý naďalej žije so starými rodičmi v ich trojizbovom rodinnom dome, kde má k dispozícii potrebnú výbavu, dostatok hygienických potrieb, oblečenia a hračiek. Čistota v domácnosti je na primeranej úrovni. V novembri 2021 prišla matka maloletého do ich domácnosti, nakoľko nemala kam ísť nechali ju tam. Neskôr zase odišla z čoho bol otec nervóznym, začal požívať alkoholické nápoje a následne takisto odišiel z domu za matkou maloletého na neznáme miesto. Podľa tvrdení starých rodičov sa otec maloletého vrátil domov dňa 11.6.2022 celý špinavý a pod vplyvom omamných látok, a preto je predpoklad, že začal užívať aj omamné a psychotropné látky. Starí rodičia sú zdravotne spôsobilí na starostlivosť o maloleté dieťa. Vyjadrili sa, že rodičom v styku s maloletým nebudú brániť, ak budú v stave sa o neho postarať, avšak zatiaľ len za prítomnosti starých rodičov. Podľa ošetrojúcej lekárky MUDr. Strončekovej, maloletý nebýva často chorý, odborné ambulancie nenavštevuje, očkovania má absolvované.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 330 ods. 1, ods. 2 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja

rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.¹³⁾ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm

- a) 218,06 eura mesačne, ak ide o jednu ploletú 1) fyzickú osobu,
- b) 152,12 eura mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú ploletú fyzickú osobu,
- c) 99,56 eura mesačne, ak ide

1. o zaopatrené neploleté dieťa,
2. o nezaopatrené dieťa. 2)

13. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa neodkladných opatrení vo veciach úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, preto je potrebné pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzať zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (*lex generalis*). Tento v ustanovení § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

14. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania i po jeho skončení v prípade, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery. V prípade maloletých detí možno nariadiť neodkladné opatrenie aj bez návrhu. O nariadení neodkladného opatrenia súd spravidla rozhoduje bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti súd v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Súd poukazuje na to, že neodkladné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom v danom prípade je len dočasná úprava pomerov maloletých detí. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo dieťaťa ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia a požiadavky zákonodarcu na rýchlosť jeho vydania vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Ak však súd má k dispozícii skutkové zistenia, že maloletému dieťaťu hrozí ujma na jeho právach, v záujme dieťaťa bude vždy jeho ochrana pred takýmto možným rizikom v podobe nariadenia neodkladného opatrenia.

15. Súd preskúmal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, a to z dôvodu potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z návrhu vyplýva, že navrhovatelia sa domáhajú, aby súd dočasne zveril maloleté dieťa do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd mal teda preukázanú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, nakoľko otec ani matka sa o maloleté dieťa nestarajú, opustili spoločnú domácnosť, žijú záhaľčivým spôsobom života, požívajú alkoholické nápoje a užívajú drogy, pričom ani jeden z nich nejaví záujem o starostlivosť o maloletého. Súd poukazuje na skutočnosť, že maloletému je v súčasnosti zabezpečená riadna starostlivosť zo strany starých rodičov a je toho

názoru, že v danom prípade sú dané okolnosti, ktoré odôvodňujú potrebu okamžitého zásahu súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia, a to konkrétne zverením maloletého do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, nakoľko existuje hrozba, že maloletý by sa v starostlivosti svojich rodičov dostal do situácie ohrozujúcej jeho život, zdravie, priaznivý psychický, sociálny vývin či uspokojovanie jeho základných životných potrieb. Súd má uvedené skutočnosti preukázané aj zo správy z prešetrenia pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica. Súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie treba chápať ako výnimočný inštitút procesného práva, ktorý možno aplikovať len za predpokladu, že vec neznesie odklad a je potrebný okamžitý, bezodkladný zásah súdu, pretože bez jeho nariadenia by mohla nastať vážna ujma. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti navrhovateľov, nakoľko je v jeho záujme, aby vyrastal v bezpečnom a pokojnom prostredí. Súd rozhodol, že navrhovatelia sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj a sú taktiež oprávnení zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Zároveň upozorňuje na skutočnosť, že ide len o dočasné zverenie cestou neodkladného opatrenia.

16. Dočasným zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súčasne vzniká rodičom maloletých detí povinnosť poskytovať výživné na čas trvania neodkladného opatrenia, ktoré sú povinní poukazovať na účet príslušného úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Čo sa týka rozsahu vyživovacej povinnosti, súd určil matke aj otcovi povinnosť platiť výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa v zmysle § 62 ods. 3 zákona o rodine, čo v súčasnosti predstavuje sumu 32,11 € mesačne. Súd uvádza, že takto určené výživné predstavuje zákonné minimum, ktorým je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Bez vykonania riadneho dokazovania súd nemá k dispozícii podklady o výške príjmu rodičov, avšak minimálne výživné je rodič povinný platiť vždy.

17. Súd v zmysle § 330 ods. 1 CSP trvanie neodkladného opatrenia vymedzil časovo do právoplatného skončenia konania vo veci samej o návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti vedeným pod sp. zn. 9P/52/2022.

18. Súd nerozhodoval o náhrade trov konania, nakoľko neodkladné opatrenie nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (t.j. nejedná sa o neodkladné opatrenie, ktoré konzumuje vec samu), a teda nemožno v danom prípade postupovať v zmysle § 262 ods. 1 CSP.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).